

Adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet - Rumänien

Den här sidan har maskinöversatts och kvaliteten kan inte garanteras.

1. [Forfatningsgrundlag](#)
2. [Retsvæsenet](#)
  - #II
4. [Sager om adgang til oplysninger](#)
5. [Adgang til domstolsprøvelse i forbindelse med offentlig deltagelse](#)
6. [Adgang til klage over handlinger eller undladelser](#)
7. [Andre midler for adgang til klage og domstolsprøvelse](#)
8. [Søgsmålskompetence](#)
9. [Advokatbistand](#)
10. [Beviser](#)
11. [Foreløbige retsmidler](#)
12. [Sagens omkostninger](#)
13. [Mekanismer for finansiel bistand](#)
14. [Aktualitet](#)
15. [Andre spørgsmål](#)
16. [At være udlænding](#)
17. [Grænseoverskridende sager](#)

I. forfatningsgrundlag

Artikel 35 i den rumænske forfatning fastsætter retten til et sundt miljø http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_2&par1=2#t2c2s0a35 http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act2_2&par1=2#t2c2s0a35

Forfatningens artikel 35 sikrer udviklingen af en hel miljølovgivning for at opnå en sund, i god stand og balanceret miljø. Principperne og de generelle rammer er fastsat af nødsituationen regeringsbekendtgørelse nr. 195/2005 om miljøbeskyttelse, godkendt ved lov nr. 265/2006, som ændret.

Forfatningen fastsætter desuden regler for fysiske og juridiske personer — de vil være forpligtet til at beskytte og forbedre miljøet.

Artikel 21 om adgang til klage og domstolsprøvelse i forfatningen, viser, at:

- Enhver person har ret til at indbringe sager for domstolene for at forsvare sine legitime rettigheder, frihedsrettigheder og interesser.
- Brug af denne ret vil ikke begrænses af nogen lovgivning
- Alle har ret til en retfærdig rettergang og en løsning inden for en rimelig frist
- Administrative specielle kompetenceregler er frivillig og gratis.

Fortolkningen af de to nævnte artikler konkluderer, at du har adgang til domstolsprøvelse vedrørende beskyttelsen af miljøet, og at denne ret ikke kan begrænses.

I henhold til den rumænske retsorden forfatningen er den retsakt, der findes ud over de juridiske pyramiden. Alle andre normative instrumenter skal være i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser.

Den forfatningssikrede ret til miljø kan påberåbes direkte for domstolene. Der er dog lovgivning videreudvikling af retten til miljø. På den anden side har nogle domstole og administrative organer ikke vil anvende forfatningen alene med angivelse af, at det er en generel retsakt, og som ikke kan anvendes alene.

I henhold til artikel 11. stk. 2, i vedtægten, traktater, som er ratificeret af Parlamentet bliver en del af den nationale ret. Det betyder, at du kan umiddelbart påberåbe sig de internationale aftaler. Alle oplysninger fra spørgsmål 3 er gældende.

Århuskonventionen er en international traktat om menneskerettigheder. I henhold til forfatningens artikel 11 udgør en del af den nationale ret. I henhold til art. 20, hvis der er uoverensstemmelser mellem traktaterne på de grundlæggende rettigheder, som Århuskonventionen er, og de nationale love, da den internationale traktat finder anvendelse, medmindre den nationale lovgivning er mere gunstige bestemmelser.

Når den er ratificeret, The international Law har virkninger automatisk i national ret, hvilket giver ret til, at de berørte parter kan påberåbe sig dem direkte eller i samarbejde med andre normative retsakter, der kan præcisere gennemførelsen, hvis det er tilfældet, og om indførelse af en forpligtelse for administrative organer eller domstole at tage hensyn til direktivets bestemmelser. Århuskonventionen blev ratificeret ved lov nr. 86/2000.

II. Retsvæsenet

Rumænien har tre niveauer af domstolskompetence i både civil- og strafferetlige sager:

- 188 Flere retsbygninger i hvert amt, den ret, der behandler sager som
- Nævn i hvert amt — 42, der træffer afgørelse i appelsager
- 15 appelretter, træffer afgørelse i anden instans,
- Kassationsdomstolen — særlige kompetence

Der er undtagelser foreskrevet ved lov, når den første ret har Tribunal ved Court of Appeal eller endog den øverste kassationsret, og tilfælde, hvor der kun er to niveauer af domstolskompetence, første instans og en appel.

Retsforfølgning er organiseret ved siden af de nævnte domstole.

Hver enkelt domstol, med undtagelse af retsbygninger, har forskellige sektioner, f.eks.:

- Kun civile afdeling, der behandler civile retlige sager;
- Strafferetlige afdeling, høring kun straffesager,
- Administrativ afdeling, der behandler kun sager, der er udledt af administrative bestemmelser osv.
- Territorial militærdomstol
- Military Tribunal

Der findes ikke specialdomstole på miljøområdet. I disse tilfælde starter normalt den administrative afdeling under Tribunal og derefter til den administrative afdeling af Court of Appeal i appelsagen. Det tredje instans, den anden appel ikke foreligger i denne sag. Hvis den administrative retsakt er udstedt af en statslig myndighed, betragtes den første ret har Court of Appeal og det andet kassationsdomstolen.

Miljøsager skal løses, ikke kun i dele af domstolene, men også i andre afsnit, når sagsgenstanden ikke er en administrativ retsakt.

Der er ingen mulighed for "forum shopping". Kompetence er bindende og klart angivet.

I sager med tre niveauer af kompetence, er der to klager:

- en — der repræsenterer en anden retssag bemærkes, at i den foreliggende sag, og at den første domstols afgørelse;
- Andet — findes der kun begrænsede motiver, der kan gøres gældende, og ikke en ophævelse af tidligere afgørelser i almindelighed, med visse undtagelser, der er fastsat i lovgivningen.

I tilfælde med to niveauer af domstolskompetence, som den administrative procedure, under appellen, at Retten har mulighed for at behandle sagen i alle henseender. I sådanne tilfælde suspenderes de appellere den første domstols afgørelse.

I strafferetten, det første og andet tilfælde er ordinære retsmidler, og at afgørelsen kan fuldbyrdes, når den bliver endelig, i overensstemmelse med lovgivningen.

De ekstraordinære retsmidler, er:

- "Appellen til prøvelse" ikke til prøvelse, men at korrigere nogle åbenbare urigtigheder, proceduremæssige eller materielle;
- "den reviderede" — målet er at se sagen på ny, når der blev konstateret visse nye beviser, såsom: en dommer er blevet dømt for en lovovertrædelse i forbindelse med sagen, og at visse nye beviser eller ikke kan findes i den oprindelige retssag, eller en ny afgørelse fra Domstolen har udtalt, er angivet på det samme problem, mellem de samme dele osv.

Artikel 18, lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje viser også, at de har både kassations- og nogle reformatory rettigheder.

Domstolen kan:

- Beslutte, at en administrativ retsakt annulleres helt eller delvis.
- At pålægge myndigheden at udstede en ny forvaltningsakt, et dokument eller til at foretage en vis administrativ procedure;
- Beslutte, om de administrative procedurer, der er gjort for at udstede en forvaltningsakt om forsøg er lovlige eller ej;
- Træffe afgørelse om skadeserstatning, hvis den af sagsøgeren påståede;

For så vidt angår en koncessionskontrakt, kan Domstolen:

- Afgørelse annulleres helt eller delvis.
- Forpligter myndigheden til at underskrive kontrakten, såfremt sagsøgeren har ret til denne kontrakt;
- Pålægge visse forpligtelser for parterne;
- En parts samtykke erstatte den, såfremt den offentlige interesse kræver det;
- Beslutte om moralsk og materiel erstatning;

Miljøbeskyttelseslovgivningen, regeringsbekendtgørelse nr. 195/2005, § 5, fastsætter, at enhver person har ret til at gå til domstolene eller de administrative myndigheder til at beskytte retten til et sundt miljø, uden at skulle påvise en krænkelse af en rettighed. Ngo'er på miljøområdet har også kompetence i miljømæssige spørgsmål.

Der er ikke andre særlige bestemmelser vedrørende miljølovgivning. Den retlige procedure er reguleret ved loven om civil retspleje.

Domstolen aldrig kan handle på embeds vegne i Rumænien. Imidlertid bør retterne kan anmode Den Europæiske Unions Domstol om en præjudiciel afgørelse

III. Sager om adgang til oplysninger

Ifølge FOIA, 544/2001

- Hvis du ikke er tilfreds med det svar, du har modtaget eller ikke har modtaget et svar på anmodningen om oplysninger, kan du indgive en klage til den offentlige myndighed og anmode den offentlige embedsmand, der er ansvarlig for den forkerte svar eller manglende svar kan sanktioneres;
- Du kan anmode retten om at forpligte myndigheden til at videregive de ønskede oplysninger og modtage tort. I praksis at skaderne er meget vanskeligt at bevise, og derfor er meget sjældent opnået.

Den normative retsakter, der regulerer de miljøoplysninger er regeringsbeslutning nr. 878/2005 om offentlig adgang til miljøoplysninger. Denne retsakt er afsluttet, når there er situationer, der ikke er reguleret, navnlig for de miljøoplysninger, med bestemmelserne i lov nr. 544/2001 om adgang til offentlig information.

Artikel 15, stk. 3, i regeringsanordning nr. 878/2005 fastsætter de miljøoplysninger, hvis anmodning afvises, bør den også give begrundelse herfor og også give oplysning om adgang til domstolsprøvelse.

Anmodningen om oplysninger kan være aftalt mundtligt eller skriftligt.

Hvis du anmoder om oplysninger mundtligt og derefter, hvis oplysningerne er tilgængelige, får du den straks. Hvis ikke, vil du blive bedt om at afgive en skriftlig anmodning.

Du modtager svaret på skriftlig anmodning inden for 10 dage. De kan forvente at modtage et begrundet afslag på anmodninger om oplysninger, i 5 dage. Hvis de oplysninger, de har anmodet om, er for kompliceret, i 10 dage, modtager du et brev med oplysning om, om denne situation og forlænge den til 30 dage.

Miljøoplysninger stilles til rådighed for ansøgeren i overensstemmelse med de fastsatte frister, så hurtigt som muligt og senest en måned efter modtagelsen af den offentlige myndighed. Hvis de anmodede oplysninger's størrelse eller kompleksitet så store, at fristen på en måned ikke kan overholdes, kan den forlænges til to måneder fra modtagelse af ansøgningen hos den offentlige myndighed. I sådanne tilfælde underrettes den informationssøgende hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden fristen på en måned er udløbet, om forlængelsen af fristen for svar og forlængelsen årsager.

Hvis du ikke er tilfreds med svaret, kan du:

- Indgive en administrativ klage til chefen for den offentlige myndighed inden for 30 dage efter du har modtaget svaret, eller fra det tidspunkt, hvor svaret burde have modtaget (efter 10 dage). Den offentlige myndighed skal afholde en Kommission, som analyserer situationen og sender dig et svar inden 15 dage.
- Du kan direkte anmode Domstolen om at pålægge den offentlige myndighed at give dig oplysninger og også kræve erstatning inden for 30 dage efter du har modtaget den ulovlige svar eller siden må svaret er modtaget (efter 10 dage).

Hvis oplysningerne er klassificerede Domstolen ikke har adgang til disse oplysninger, medmindre dommeren har tilladelse fra det nationale register over de klassificerede oplysninger. Hvis oplysningerne er ikke klassificerede Domstolen har fuld adgang til. —. Fortrolige oplysninger kan også fastlægges i kontrakter. I dette tilfælde vil Domstolen ikke have adgang til de fortrolige oplysninger.

Hvis retten finder, at oplysningerne er offentligt tilgængelige, og derfor er det ikke klassificeret, hvorefter Domstolen kan foreskrive, at oplysningerne kan videregives. Hvis informationerne er klassificeret, vil Domstolen ikke være i stand til at få adgang til oplysninger, retten til at gøre det. Du kan enten påberåbe sig undtagelsesbestemmelsen i den retsstridige klassificering, og en anden sag vil blive dannet, og en anden dommer (godkendt af det nationale register over de klassificerede oplysninger) vil løse denne sag, eller en anden domstol at anmode enten om afklassificering eller om annullation af klassificeringen. I disse tilfælde bør de dommere, der er godkendt af det nationale register, kontoret for klassificerede oplysninger, skal prøve sagen.

ADDITIONAL GUARANTEES: Adgang til domstolsprøvelse i forbindelse med offentlig deltagelse

Det er ikke muligt at klage over administrative afgørelser til et højere forvaltningsorgan. De kan kun anfægtes i Retten, efter du har sendt en administrativ klage til den institution, der har truffet den administrative beslutning du ikke bryder sig om.

Den administrative klage er gratis. Den er reguleret ved lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje. Enhver, der mener, at hans eller hendes rettigheder eller interesser er blevet tilsidesat ved den afgørelse, der har ret til at indgive en administrativ klage til den myndighed, som har udstedt forvaltningsakten, eller dets øverste organ, hvis der er en sådan. Anmodningen skal fremsættes senest 30 dage fra det tidspunkt, hvor du blev klar over den administrative handling

- 6 måneder fra det tidspunkt, hvor de bliver opmærksom på den administrative retsakt, hvis den blev rettet og vedrørte en anden person;
- Hvis din sag vedrører en administrativ aftale, da kontrakten var på 6 måneder er udstedt, ændret, da en af de forpligtelser, der følger af kontrakten, blev ikke overholdt, da den dag, hvor aftalen udløb, eller siden de blev bekendt med, at en af bestemmelserne i kontrakten er uklar.

Retten kan træffe administrative afgørelser direkte for Domstolen kun i særlige administrative områder. På miljøområdet er der ingen specielle kompetenceregler.

Den administrative klage er obligatorisk med få undtagelser:

- Hvis der er indgivet en anmodning om en ret til deres egen eller en berettiget interesse af myndigheden, og du har ikke modtaget noget svar inden for 30 dage, eller blev afvist;
- Hvis du er at angribe en administrativ retsakt;
- Hvis du er at angribe en regeringsbekendtgørelse eller en nødsituation regeringsbekendtgørelse;
- Undtagelser for ulovligheder;
- Hvis du er eller repræsenterer præfekten, Ombudsmanden, den offentlige anklagemyndighed, det nationale agentur for offentlige funktioner;

De retsmidler, der kan medføre procedurmæssige og indholdsmæssige kontrol. For de tekniske spørgsmål, som dommeren kan disponere over en teknisk rapport/ekspertise, der er udarbejdet af en sagkyndig. Den tekniske rapport/ekspertise har samme værdi som et andet bevis materiale/dokumentation.

Enhver forvaltningsakt kan domstolene, idet det omfatter arealanvendelsesplaner, arealanvendelse, udstedelse af miljøtilladelser osv.

Der er ingen særlige forskrifter for miljøsager. De er alle fælles med den almindelige administrative procedure i retten.

- Enhver person, der har søgsmålskompetence i henhold til miljølovgivning, regeringsbekendtgørelse 195/2005. Hvis du er en fysisk person, skal du begrunde en interesse i at forfølge sagen. Hvis du er beskyttelse af menneskerettighederne eller en ngo, kan du kun formodes at begrunde en berettiget offentlig interesse;
- Administrative klage er obligatorisk:
  - for så vidt angår de administrative normative retsakter, som arealanvendelsesplaner, eller andre, som Afgørelser /kendelser af det lokale distrikt, regeringen osv. Den administrative klage kan ske når som helst;
  - Hvis du er modtageren af den retsakt, de har til at sende det inden for 30 dage siden handlingen blev meddelt dem;
  - Hvis du er en tredjepart, skal du sende en administrativ klage i 6 måned siden handlingen blev meddelt dem,
- Den kompetente ret er retten fra deres hovedsæde eller fra myndighedens hovedsæde, kan du vælge, hvilken metode;
- Du kan bekræfte din fordringer med dokumenter, afhøring, vidner, dommere ekspertise; Du kan bede, og Domstolen vil træffe afgørelse om, hvilke beviser er relevante for sagen;
- Domstolen kan ikke efterprøve lovligheden af retsakterne, men loven giver også denne mulighed; Det afhænger fuldstændigt af forståelsen af dommeren i sagen;
- Hvis du vil gå imod en attest, kunne Domstolen afvise din retssag, fordi rumænske domstoles retspraksis er uklar på dette emne.

VVM [1] screeningafgørelser kan angribes ved Domstolen på de samme betingelser som nævnt ovenfor.#1 Der findes ingen særlige bestemmelser.

Kan domstolene områdebegrænsning på samme betingelser som anført i de foregående kapitler.

På tidspunktet for screening og afgrænsning i Rumænien er i realiteten en og samme handling, som screening og områdeafgrænsning udføres på samme tidspunkt.

De retsmidler, der kan medføre procedurmæssige og indholdsmæssige kontrol. For de tekniske spørgsmål, som dommeren kan anmode om en teknisk rapport/ekspertise, der er udarbejdet af en sagkyndig. Den tekniske rapport/ekspertise har samme værdi som et andet bevis materiale/dokumentation.

Deltagelsen i den offentlige høring er ikke en betingelse for valgbarhed ved domstolene.

Foreløbige retsmidler er reguleret ved § 14 og 15 i lov nr. 554/2004, for så vidt angår den administrative procedure for Retten.

Foreløbige retsmidler kan bringes for en domstol, straks umiddelbart efter den administrative klage sendes til den offentlige myndighed, eller sammen med de vigtigste anmodning. Der skal ydes, er der to betingelser, der skal være opfyldt:

- At have et veldokumenteret sag
- For at godtgøre, at der foreligger en overhængende fare for skade

Der er ingen særlige forskrifter for IPPC [2] afgørelser eller tilladelser.#2 Vil kravene blive analyseret på samme måde som ethvert andet administrativt dokument

Samme stående regler gælder for IPPC forvaltningsakt som for enhver anden handling.

De samme krav gælder for foreløbige retsmidler i forbindelse med IPPC-procedurer for VVM og andre administrative handlinger.

V. adgang til klage over handlinger eller undladelser

I civilretlige retssager enhver person kan anlægge sag mod enkeltpersoner eller juridiske enheder, der anmoder om, at deres grundlæggende ret til en sund og velafbalanceret miljø overholdes. I henhold til artikel 5d) i det statslige nøddekret nr. 195/2005 — miljølov, "enhver person har ret til at henvende sig til de nationale administrative og/eller retslige myndigheder eventuelle miljømæssige område direkte eller gennem ikke-statslige miljøorganisationer, uanset om der er tale om krænkelse af en rettighed".

Ja, du kan anmode om enhver handling eller undladelse, som sikrer respekt for deres ret til en sund og velafbalanceret miljø, som anført i den rumænske forfatning, selv om de ikke direkte har lidt nogen skade. Hvis deres rettigheder ikke forringes, ifølge artikel 5e), har du ret til erstatning.

Hvis din anmodning ville være en forvaltningsakt, der er blevet udstedt, eller burde have været udstedt (undladelse), så vil sagen blive håndteret ved forvaltningsdomstolene, og du skal også indgive deres klage over det administrative organ, og modtageren af den administrative afgørelse. I administrative procedurer, du ville også skulle bevise en tilsidesættelse af deres grundlæggende rettigheder — private legitime interesse. Du har ikke søgsmålskompetence ved Retten, hvis du vil kun påberåbe sig den almindelige beskyttelse af menneskerettigheder eller af miljøet — offentlighedens legitime interesse. Kun de interesserede sociale organisationer, herunder ikke-statslige organisationer (både sammenslutninger og stiftelser) også kan påberåbe sig en overtrædelse af offentlighedens legitime interesse.

Administrative domstole også behandle sager mod statslige organer i henhold til lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje. I henhold til § 1 i denne lov enhver person kan indgive en klage til Domstolen over for et administrativt organ, hvis en privat eller offentlig legitim interesse eller en materiel ret blev svækket ved en forvaltningsakt, der er udstedt af denne myndighed, som ikke løser en anmodning rettidigt, i overensstemmelse med de frister, der er fastsat i de forskellige love. F.eks. et svar på et andragende skal gives inden for 30 dage. Hvis du har lidt skader, kan du også anmode om erstatning.

I henhold til artikel 8 samme lov, hvis de mener, at:

- dine legitime interesser eller dine juridiske rettigheder blev krænket af en administrativ ensidig handling,
- du ikke er tilfreds med det svar på den administrative klage, eller hvis du ikke modtager noget svar på den administrative klage,
- Din anmodning ikke blev løst i den periode, som loven foreskriver
- Den administrative enhed nægtede at løse deres anmodning

Det administrative organ afviser at fuldbyrde en administrativ foranstaltning, som er nødvendige for udøvelsen eller beskyttelsen af deres rettigheder eller legitime interesse kan du anmode Domstolen om:

- Hel eller delvis annullation af den administrative afgørelse
- Retsmidler mod den skade, som de har lidt
- Erstatning for psykiske skader

Hvis du er en ngo, kan du bede retten alle ovennævnte, forudsat at du er at beskytte et offentligt legitime interesse.

Hvis du ikke, og du kan påberåbe sig den legitime interesse, såfremt krænkelsen af offentlighedens berettigede interesse er en logisk følge af den værdiforringelse af den materielle ret eller af den private legitime interesse.

De kompetente myndigheder i miljøansvar områder er følgende:

- Amtet Environmental Protection Agency (artikel 6 fra det statslige nøddekret nr. 68/2007, gennemført direktiv 2004/35/EF om miljøansvar);
- Det nationale miljøværn (art. 9 fra det statslige nøddekret nr. 68/2007), har den beføjelse til at kontrollere og give bøder til virksomheder, der overtræder miljølovgivningen;

I henhold til artikel 20 fra det statslige nøddekret nr. 68/2007 enhver person, der berøres eller muligvis vil blive påvirket af en miljøskade, eller at en rettighed eller legitime interesse er berørt, kan:

- sende bemærkninger til det nationale miljøværn
- anmode den amtslige Environmental Protection Agency at træffe foranstaltninger i henhold til det statslige nøddekret nr. 68 /2007

I henhold til artikel 20 stk. 2, er det Kommissionens opfattelse, at miljø-NGO'ers rettigheder og legitime interesser er blevet krænket, og de kan henvende sig til, i enhver situation, de nævnte myndigheder.

Afgørelserne er administrative retsakter og er ved at blive prøvet ved de administrative domstole ifølge de generelle regler, som er fastsat ved lov nr. 554/2004 om Administrative Court Procedure (artikel 25 fra det statslige nøddekret nr. 68/2007). Du kan indgive en klage over myndighedens beslutning inden 30 dage, eller over manglende svar på deres anmodning om handling. Hvis du ikke modtager svar på den administrative klage eller svaret ikke er tilfredsstillende, kan du bede retten om at tage afgørelsen op til fornyet overvejelse senest 6 måneder efter udeladelse eller modtagelsen af det negative svar.

Myndighedens afgørelse kan anfægtes ved domstolene som beskrevet ovenfor, i henhold til lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje. Også i henhold til artikel 5 den offentlige bekendtgørelse nr. 195/2005 om beskyttelse af miljøet skal enhver person kan anlægge sag mod miljøskader og anmode Domstolen om at træffe foranstaltninger over for forurenere.

Har Ombudsmanden ingen særlige miljømæssige beføjelser. Han har beføjelser med hensyn til at forsvare deres rettigheder og frihedsrettigheder, enhver borger. Ombudsmanden kan bl.a.:

- Løse klager fra befolkningen;
- yde rådgivning på anmodning af forfatningsdomstolen;
- Forvaltningsdomstolen anlægge sag i henhold til lov nr. 554/2004 om administrative procedurer (se næste afsnit);
- Anke i lovens interesse for High Court of Justice og kassationsretten;
- Foreliggende rapporter til Parlamentet. Rapporterne kan anbefale ændringer af lovgivningen;
- Foreliggende rapporter til Parlamentet eller premierministeren, hvis han i løbet af sin undersøgelse har lovgivning, der er i strid med retsstatsprincippet;

I henhold til den forvaltningsretlige Ombudsmanden har søgsmålskompetence til prøvelse af en ulovlig forvaltningsakt, herunder loven om miljøspørgsmål. I henhold til § 1 i lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje, kan Ombudsmanden kun handle, hvis hun /han er indgivet af andrageren. Hvis Ombudsmanden filer sagen til Tribunal administratif du som andrageren bliver sagsøger. Hvis du afviser, vil Domstolen annullere den pågældende sag.

Anklagemyndigheden

I henhold til artikel 1 stk. 4 i administrativ lov nr. 554/2004 den offentlige anklager har beføjelse til at anmode Domstolen om at annullere ensidige individuelle administrative handlinger, der krænker borgernes rettigheder, interesser og legitime interesser for de personer, der vil blev sagsøgerne i den sag, der er indbragt for en forvaltningsdomstol. Den offentlige anklager kan indlede en sådan sag kun med forudgående samtykke fra den part, hvis rettigheder, frihed eller interesser blev krænket.

Når anklagemyndigheden finder, at den legitime offentlige interesser blev krænket af en administrativ retsakt, hun/han kan anlægge sag mod Parlamentet ved forvaltningsdomstolen. Hvis driften af en offentlig administrativ tjenesteydelse ville blive alvorligt forstyrret, hun/han kan også anmode om et foreløbigt retsmiddel.

Anklageren har ingen særlige beføjelser på miljøområdet. Han/hun kan retsforfølge miljøkriminalitet som foreskrevet ved lov.

Den offentlige myndighed, som har udstedt en forvaltningsakt, kan anmode Domstolen om en annullation, hvis den retsakt virkninger, og den kan ikke tilbagekaldes af myndigheden. Retten vil undersøge lovligheden af retsakter udstedt i henhold til den, og virkningerne af disse retsakter.

Der er ingen privat straffesag i Rumænien.

I henhold til artikel 3, stk. 12, i regeringsbeslutning nr. 57/2009, som regulerer afskrivnings- og velfungerende miljøministerium, denne institution forsikrer den kontrol med og overholdelse af miljølovgivning på nationalt plan af enkeltpersoner og juridiske enheder skal derfor også for de administrative organer.

Ministeren har en instruks til inspektion og kontrol til at udføre denne opgave.

Den ombudsmand og anklageren anmode Domstolen om at annullere ulovlige administrative dokumenter blev beskrevet ovenfor.

Præfekten kan også angrebet i de administrative afgørelser truffet af de lokale amter, at udøve en legalitetskontrol, som en generel kompetence.

VII. Søgsmålskompetence

1. Beskriv søgsmålskompetence regler for forskellige former for procedurer og forskellige aktører. Beskriv, hvordan begreberne krænkelser af rettighed, tilstrækkelig interesse osv. er udformet i dit land.
(brug skemaet nedenfor)

Søgsmålskompetence	Den administrative procedure	Retsforhandlinger
Enkeltpersoner	X	X
Ngo'er	X	X

Andre juridiske enheder	X	X
Ad hoc-grupper	X	X
Udenlandske NGO'er	X	X
Andre [3]#_ftn3	X	X

Anklagemyndigheden, Ombudsmanden og offentlige myndigheder som beskrevet i kapitel VI, punkt 2.

En offentlig myndighed kan fungere som enhver anden person mod akter udstedt af en anden offentlig myndighed, hvis dets rettigheder eller legitime interesser er blevet tilsidesat. De administrative organer har imidlertid næppe under anvendelse af denne beføjelse.

Regeringsbekendtgørelse nr. 195/2005 om beskyttelse af miljøet ligeledes fremgår, at miljø-NGO'er har retlig kompetence i sager, der vedrører miljøbeskyttelse. Der er ingen særlige regler for forskellige miljøbeskyttelsesniveauer.

Sagerne ved forvaltningsdomstolene er underlagt de regler, der er fastsat ved lov nr. 554/2004, jf. ovenfor. Den private fysiske eller juridiske personer kan anfægte den forvaltningsakt, der påberåber sig offentlighedens legitime interesse, for så vidt som dette er konsekvensen af tilsidesættelse af den enkeltes ret eller privat legitime interesse.

Andre statslige institutioner eller organer, har søgsmålskompetence som beskrevet i kapitel VI.

Samme regler gælder for stående af borgere/ngo'er for VVM og IPPC procedurer som beskrevet i kapitel V.

VIII. Advokatbistand

Advokater, der repræsenterer en part for Retten. Den juridiske rådgivning er ikke obligatorisk på miljøområdet eller i alle sager undtagen sager i overensstemmelse med strafferetsplejeloven. I straffesager, herunder miljøkriminalitet, den tiltalte skal bistås af en advokat.

I overensstemmelse med den nye lov om civil retspleje, parterne skal bistås af en advokat i anden instans.

I Rumænien er der flere og flere advokater er interesseret i at forsvare miljøet, da det sikrer en slags popularitet og offentlig anerkendelse af den pågældende advokat. Dette er meget tiltrængte anerkendelse, da enhver form for reklame for advokater, er ulovlig i Rumænien.

IX. Beviser

Der er ingen særlige regler på miljøområdet. I henhold til artikel 13 lov nr. 554/2004 i forbindelse med den administrative procedure, har Retten ret for den administrative myndighed til at fremsende alle de dokumenter, der blev behandlet, når de har udstedt den retsakt, hvis annullation der anmodes om. Sagsøgeren kan fremlægge dokumentation til bevis for de faktiske forhold: dokumenter, interrogatories, retsvæsenet ekspertise og/eller vidner.

I civile og strafferetlige sager er retten ikke forpligtet til at tvinge sagsøgte til at fremlægge dokumenter. Der er imidlertid en procedureregulering, der gør det muligt for den at fastslå, at den part, der har nægtet at godtgøre visse dokumenter, anerkendte den anden part, kun i civile sager.

De beviser, der er foreslået af parterne i begyndelsen af den retslige procedure, umiddelbart efter at alle andre proceduremæssige undtagelser blev fastslået af Domstolen. Domstolen kan foreskrive beviser på eget, hvis den finder, at det er fastslået i overensstemmelse med de aktive rolle. Denne rolle, gælder dog kun i civile sager, er begrænset af den ret for sagsøgeren til at disponere over sin egen sag for Retten. Disse beviser skal være første tillades af Domstolen og derefter faktisk er bragt for Domstolen. Der er ingen forskelle mellem civil retspleje og administrativ procedure.

Dog retslig procedure består af tre trin: Den første retsinstans, og to appeller. I den første ret og i forbindelse med den første appel beviser kan forelægges for Domstolen, og Domstolen kan kun tillade beviser, der er nyttige i den foreliggende sag. I den anden klage kun dokumenter kan fremlægges som dokumentation. Appellen kan kun tillades på de begrænsede grunde, der er angivet i den civile retsplejelov.

I den administrative procedure er der kun den første domstol og en appel. I appellen kun dokumenter kan tillades som bevis, men Domstolen kan undersøge sagen på alle aspekter, med henblik på at kompensere for mangler i denne procedure.

Juridiske eksperter yde juridisk ekspertise. Honoraret er betalt af den part, som har anmodet om ekspertbistand. Parterne kan anmode retten om at tillade deres egne eksperter, som vil deltage i den ekspertise udført af sagkyndige. Domstolen kan også kræve, at den ekspertise, der er udført af et institut eller et specialiseret laboratorium.

Hvis der ikke på den liste over juridiske eksperter er specialiseret på anmodning af den sag, så kan retten pålægge en velkendt forsker eller person i den påkrævede ekspertiseområde, f.eks. en professor fra universitetet. Disse bestemmelser er reguleret i den civile retsplejelov.

Om de tekniske konklusioner fra den sagkyndige, som retten skal tage stilling til disse konklusioner. Domstolen kan dog se bort fra den ekspertise, hvis det er sket i strid med procedurereglerne vedrørende den juridiske ekspertise eller hvis konklusionerne i strid med genstanden for sagen.

Der er ingen forskelle i forvaltningsprocessuelle og civilprocessuelle regler, og der er ikke fastsat nogen særlige bestemmelser for miljømæssige spørgsmål vedrørende den juridiske ekspertise.

X Foreløbige retsmidler

Hovedreglen er, at der ikke er nogen forebyggende virkning under alle omstændigheder. I alle tilfælde skal Domstolen anmodes om en forbud. Retsakten vil blive suspenderet, hvis de foreløbige retsmidler er godkendt af Domstolen. Appel af Domstolens afgørelse om at indrømme den foreløbige retsmidler ikke vil udsætte gennemførelsen af denne afgørelse.

I ekspropriation procedurer straks den administrative afgørelse er fuldført. Ejendomsretten overgår fra en privat ejer af staten gennem en ensidig administrativ retsakt umiddelbart efter expropriator kvalitet er afsendt til en bankkonto (en privat ejer kan modtage penge, hvis han ikke er at træffe retlige foranstaltninger mod de expropriator at bede om flere penge). Et forbud, der har til formål at suspendere denne overførsel ekspropriation bør afvises i henhold til lov nr. 255/2010.

Andre administrative retsakter, også have virkning uanset et annullationssøgsmål ved Retten. Den eneste opsættende virkning, forudsat at de foreløbige retsmidler.

Foreløbige retsmidler er mulig både under den administrative procedure og også den civile retsplejelov.

I administrative procedurer i den foreløbige retsmidler kun anser en suspension af retsvirkningerne af en administrativ ensidig handling.

I civile sager kan domstolen udstede et foreløbigt retsmiddel til at sikre beskyttelsen af en rettighed, for at forhindre en umiddelbart forestående skader, og at fjerne hindringerne for fuldførelse af en retsafgørelse. Påbuddet gives kun i hastende tilfælde, og kun for en begrænset periode.

I henhold til artikel 14 i lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje, kan du anmode om foreløbige retsmidler, umiddelbart efter at have indgivet en administrativ klage til den offentlige myndighed, som har udstedt retsakten, før den forelægger Domstolen en anmodning om annullation af retsakten.

I henhold til artikel 15 lov nr. 554/2004 om forvaltningsretspleje, foreløbige retsmidler kan også blive anmodet om sammen med annullation anmodning eller gennem en separat anmodning, som kan indgives indtil Førsteinstansretten har truffet afgørelse om annullation af retsakten.

Der skal ydes, skal du dokumentere, at sagen er velbegrundet, og at uden foreløbige retsmidler har lidt en overhængende fare for skade.

I civil retspleje den foreløbige retsmidler udstedes i hastesager, og for et begrænset tidsrum som beskrevet ovenfor.

Både i forvaltningsprocessuelle og civilprocessuelle regler en appel kan indgives inden for 5 dage efter den skriftlige afgørelse truffet af Domstolen.

XI. Sagens omkostninger

1. Hvad er de omkostningskategorier, som en ansøger står over for, når de søger adgang til domstole i miljøspørgsmål? (5-10 sætninger)

De omkostningskategorier er:

- Gebyret for Domstolen
- Afgiften for advokat
- Afgiften for retssagkyndig

- Modpartens omkostninger ifølge princippet om, at taberen betaler
2. Give et skøn over de retsafgift (gebyr for at indlede en sag ved Retten, i forskellige typer af procedurer) og klagegebyr, der gælder i dit eget land. (3-5 sætninger)

Retterne reguleres honorarer til nødhjælps regeringsbekendtgørelse nr. 80/2013.

Gebyret for forvaltningsdomstolen den varierer mellem omkring 11 (50 RON) og 66 EUR (300 RON).

Gebyrerne for Civil Court er etableret, afhængigt af tilfældet. Der findes en række kriterier, som visse værdier, der er oprettet ved lov.

- Hvis værdien af sagen falder ind under 111 EUR (500 RON) er 8 %, men ikke mindre end 4 EUR (20 RON)
- Hvis værdien af sagen falder mellem 111.1 (501 RON) og 1111 (5000 RON), gebyret er 8 EUR (40 RON) plus 7 % for beløb på over 111 EUR (500 RON);
- Hvis den ligger mellem 1111 (5000 RON) og 5 555 EUR (25000 RON), gebyret er 78 EUR (355 RON) plus 5 % for beløb på over 1 111 EUR (5000 RON);
- Hvis den ligger mellem 5555 og 1 EUR (25001 RON) og 11 111 EUR (50000 RON), gebyret er 301 EUR (1355 RON) plus 3 % for beløb på over 5 555 EUR (25000 RON)
- Hvis den ligger mellem 11111 og 1 EUR (50001 RON) og 55 555 EUR (250000 RON) gebyret er 467 EUR (2105 RON) plus 2 % for beløb på over 11 111 EUR (50000 RON)
- højere end 55555 (250000 RON) — 1356 (6105 RON) plus 1 % for beløb på over 55 555 EUR (250000 RON)

Klagegebyret som andet trin af jurisdiktion er halvdelen af gebyret i første instans, men ikke under 4 EUR (20 RON):

Gebyret for appellen i tredje kategori af kompetence er gebyret på 22 EUR (100 RON) for cour de cassation motiver reguleret i art. 488, stk. 1, punkt 1-7 i den nye civile retsplejelov. Om begrundelsen vedrørende anvendelsen af den materielle ret i sager, der kan opgøres i penge, det gebyr på 50 % af det beløb, der er betalt i første instans, men ikke under 22 EUR (100 RON). I tilfælde, hvor der ikke kan værdiansættes i penge, er gebyret på 22 EUR (100 RON).

Hvis appellen er indgivet mod en afgørelse fra Domstolen vedrørende:

- Suspension af forsøget udgør gebyret 4 EUR (20 RON)
- Annullation af retssagen for Domstolen, fordi afgiften ikke blev betalt, eller andre sager, når sagen ikke er blevet afprøvede, afgiften er 11 EUR (50 RON).

3. Give et skøn over eksperthonorarer, advokatsalærer og andre gebyrkatogier typisk på miljøområdet. (10 domme)

Der er intet krav om at beregne et gebyr af en ekspert eller advokat. Et gebyr for en ekspert var på ca. 2 000 EUR og et gebyr for en advokat, der ikke er knyttet til miljø-NGO'er, er på minimum 1 000 EUR.

Meget få advokater arbejdet i NGO'er, således at adgang til advokater er meget vanskeligt.

4. Hvad koster et foreløbigt retsmiddel/foreløbige retsmidler? Er et indskud/cross-undertaking skadeserstatning påkrævet? (3 domme)

Gebyret for at ansøge om indførelse af foreløbige retsmidler i civilretten er på 4 (20 RON), hvis det ikke er værdiansat i penge. Hvis det er Domstolen, værdiansættes i penge, er gebyret på 11 EUR, hvis værdien fastsættes på under 444 EUR (2000 RON) og 44 EUR (200 RON), hvis værdi er højere end 444 (2000 RON). Der er ingen deponering, der er behov for.

De foreløbige retsmidler i forvaltningsdomstol er ikke nævnt, og det bør derfor anvende art. 27, der omhandler alle andre tilfælde, der ikke kan værdiansættes i penge. For sådanne tilfælde er opkrævningen af et gebyr på 4 EUR (20 RON).

5. Betyder "princippet om, at taberen betaler" forrang? Hvordan er det, der anvendes af domstole? Hvad er de undtagelser, når denne regel ikke finder anvendelse? (5-10 sætninger)

Princippet om, at taberen betaler, finder anvendelse, hver gang den anden part anmoder om de omkostninger, som han skulle støtte under retssagen. Hvis den anden part ikke har anmodet om sådanne omkostninger er princippet ikke finder anvendelse. Domstolen kan også kompensere de udgifter, hvis kun en del af deres begæring blev imødekommet, og resten. Retten har i denne sag kunne kompensere de udgifter, således at enten den ene part betaler den resterende del eller intet, hvis hele det beløb, vedkommende ville kompensere.

XII. Mekanismer for finansiel bistand

1. Domstolene kan gøre undtagelser fra sagsomkostninger, told, sagsomkostninger, beskatning af omkostninger mv. i miljøspørgsmål? Hvad er betingelserne for denne? (10 domme)

Retshjælpen kan ydes i overensstemmelse med nødsituationen regeringsbekendtgørelse nr. 51/2008, der kun gælder i civile sager, for:

- Gebyret for en advokat;
- Gebyr for en sagkyndig eller en tolk.
- Afgiften for juridiske bobestyrer;
- Domstolens gebyrer — fritagelse, fradrag, udsættelser, forsinkelser;

Det maksimale beløb, der ydes retshjælp i et år kan være lig med minimum 10 Bruttolønninger etableret i det år, hvor du har indgivet anmodning om retshjælp.

Retshjælp kan ydes, hvis din medium nettoindkomst pr. familie i de sidste to måneder, siden anmodningen om retshjælp, var på ca. 70 EUR (300ron). I dette tilfælde gebyrerne vil blive dækket fuldt ud af staten.

Hvis indtægterne er på ca. 145 EUR, gebyrerne vil blive 50 % dækket af staten.

Nødsituationen regeringsbekendtgørelse nr. 80/2013 indførte muligheden for, at de juridiske personer er berettigede til retshjælp til Domstolens gebyrer (fritagelser, nedsættelser og udsættelser, forsinkelser), hvis:

- Gebyret er mere end 10 % af den gennemsnitlige indkomst i de sidste 3 måneders aktivitet;
- Den juridiske enhed, der er under opløsning eller likvidation, eller varerne beslaglægges;
- Domstolen, der analyserer den overordnede økonomiske og finansielle situation, mener, at størrelsen af den retsafgift, der vil påvirke den juridiske persons aktivitet

XIII. Aktualitet

Afhængigt af typen af den afgørelse, der er forskellige tidsfrister, der er fastsat ved lov. Et svar skal leveres inden for 30 dage til et andragende, et administrativt organ eller en administrativ klage. Den administrative retsakt skal være udstedt på 30 dage. Hvis Tilsynsmyndigheden ikke har truffet nogen afgørelse i denne periode, anses for at være udstedt stilltiende af myndigheden. Denne regel gælder ikke for miljøtilladelser. Der er ingen frister for udstedelse af tilladelser. For EIA, hvis modtageren af projektet ikke indeholder alle de oplysninger, der er nødvendige for at udstede en miljøgodkendelse i to år, siden anmodningen blev indgivet, er anmodningen om miljøgodkendelse, vil blive afvist.

Der er ingen sanktioner mod administrative organer, der træffer afgørelser i forsinkelse, der er fastsat ved lov.

I henhold til artikel 22 lov nr. 544/2001 retten kan pålægge den offentlige myndighed eller institution til at afgive de nødvendige oplysninger og i at betale erstatning.

Der findes ingen særlige regler om frister for retslige procedurer på miljøområdet.

En foreløbige retsmidler, kan retsforfølges i forvaltningsdomstolen i første instans på mellem to måneder og et år og to måneder og i appelsagen et år. Loven præciserer, at sådanne tilfælde er presserende og bør blive retsfulgt hurtigst muligt.

Et foreløbigt retsmiddel i den civile domstol har ret til at få sin sag behandlet hurtigt. Afgørelsen skal indgives i 24 timer og den skriftlige afgørelse skal angives i 48 timer, idet afgørelsen er truffet.

En annullation i første instans kunne tage mindst to år, og det samme for appellen. Formidling af den skriftlige afgørelse til den part, der tager meget lang tid. Indtil dette er meddelt en klage ikke indgives.

Efter retsvæsenet forskning er overstået, levering af afgørelsen kan udsættes i 7 dage, flere gange. Der er ingen bestemmelser om, hvor mange gange det kan udsætte gennemførelsen af afgørelsen. Den skriftlige afgørelse skal sendes til parterne inden for 30 dage. Dette udtryk er kun en anbefaling for dommere.

Der er ingen frist for retten til at afsige en dom.

Der er ingen sanktioner over for domstolene at træffe afgørelser i forsinkelse er foreskrevet ved lov. Dette kan tælle for evalueringen af dommere, hvis det er godtgjort, at de ikke havde rimelige grunde til at tilsidesætte betingelserne. Dommerne er disciplinære ansvar.

XIV. Andre spørgsmål

Administrative handlinger og af miljøgodkendelser kan anfægtes ved forvaltningsdomstolene, efter at de er udstedt. I offentligheden er en tredjepart i disse procedurer, kan borgerne indgive en klage inden for 6 måneder fra det tidspunkt, hvor offentligheden får kendskab til eksistensen af denne retsakt. Klagen kan indgives på 6 måned siden svaret fra den administrative myndighed blev modtaget eller skulle have modtaget.

Oplysninger på miljøområdet ikke er velstruktureret. På Miljøstyrelsens websted med oplysninger, der ikke er tilrettelagt for hvert projekt, men efter overordnede kategorier: miljørapporter, miljøtilladelser, bekendtgørelser osv., så hvis du vil indsamle oplysninger til et projekt skal du søge i alle kategorier af dokumenter, der tilhører hundredvis af andre projekter. Denne gør de oplysninger på miljøområdet meget vanskelige at påvise. Der er ingen velorganiserede databaser med de projekter, der blev vurderet ved at blive evalueret eller i det foregående år. Følgende er webstedet for alle miljøstyrelser i landet: <http://www.anpm.ro/>

Der er ingen ATB-instanser (alternativ tvistbilæggelse) i Rumænien er tilgængelige for offentligheden på miljøområdet. Lov nr. 192 /2006 om mægling kan imidlertid finde anvendelse.

Mægling er reguleret ved lov 192/2006 og lov 115/2012. Der begynder med 2012. oktober 12 i civil-, handels- og strafferetlige sager (forbrugerbeskyttelse, familieret, naboskabsforbindelser, erhvervsansvar, civilretligt sager med en værdi på under 11 111 EUR, og i straffesager for forbrydelser, der efterforskes, kun i tilfælde af forudgående klage), oplysninger om fordelene ved mægling er obligatorisk.

XV. At være udlænding

Bekæmpelse af forskelsbehandling er reguleret ved regeringsbekendtgørelse 137/2000.

Der er ingen særlige bestemmelser om ikkeforskelsbehandling i ikke processuelle regler, men personer, der taler rumænsk ret til en tolk og oversatte dokumenter.

I artikel 16 den rumænske forfatning og artikel 4, stk. 1, i lov 303/2004 forpligter de dommere og anklagere til at sikre lighed for loven og lige behandling af alle deltagerne i den retslige procedure, uanset deres status.

En tolk, som retten skal være tilladt, hvis en part ikke taler rumænsk. Sagsøgte har ret i straffesager, til at bruge sit modersmål.

Den part, der agter at anvende visse dokumenter som bevis for påstandene ved domstolene, skal betale for den nødvendige oversættelse. Oversættelsen skal foretages på rumænsk til domstolen og det sprog, der tales i den anden part.

Regeringen støtter sådanne omkostninger på miljøområdet kun i henhold til retshjælp nødsituation regeringsbekendtgørelse 51 /2008.

I strafferetlige sager er de parter, der ikke taler eller forstår rumænsk har ret til gebyrfrit at notere sig den sag, til at tage ordet og forelægge konklusioner for Domstolen, ved hjælp af en tolk.

XVI. Grænseoverskridende sager

Der er ingen særlige procedureregler for sager, der vedrører miljøspørgsmål i et andet land. Hvis offentligheden fra et nabolands ønsker at indlede en procedure ved retten i Rumænien et administrativt organ eller en virksomhed, som offentligheden skal følge de rumænske regler om procedure. Rumænien ratificeret Espoo-konventionen, således at den procedure, der er reguleret af Esbokonventionen finder anvendelse for projekter og planer, der henhører under Espoo og SEA-protokollen.

I den rumænske lovgivning enhver kan betragtes som berørte offentlighed.

Forordningen om stående blev beskrevet i kapitel IV, V, VII.

Hvis du er i en ngo eller en person, de vil have ret til at gå i rumænske domstole mod miljøskader, som interesserede borgere. Om retshjælp, hvis du er EU-borger, kan du fremsætte sådanne anmodninger. I henhold til regeringens hasteanordning nr. 51/2008, bortset fra den juridiske støtte, som er beskrevet i kapitel XII, EU-borgere kan også anmode om retshjælp til:

- Udgifter til tolkning
- Oversættelser af dokumenter;

- Rejse til Rumænien, hvis deres tilstedeværelse er obligatoriske;

Vedrørende status for foreløbige forholdsregler og forbud, der er beskrevet i de foregående kapitler. Der er ikke andre særlige bestemmelser i loven.

[1] Miljøkonsekvensvurdering

[2] Integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening

Dette er en maskinoversat udgave af indholdet. Indehaveren af siden påtager sig intet som helst ansvar for kvaliteten af den maskinoversatte tekst.

Sidste opdatering: 14/09/2016